RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Participatieverordening en evaluatie Beleidskader participatie

---

Zaak- & documentnr. : Z/26/155185 201744767
Portefeuillehouder : P.J.H. Pennekamp

Opsteller : Connie Mars
Team : Advies
Telefoonnr :

Samenvatting
De Wet versterking participatie op decentraal niveau verplicht de gemeente uiterlijk 1 januari 2027 een participatieverordening vast te stellen. In 2023 is voor Westervoort een Beleidskader Participatie participatief opgesteld. De voorliggende verordening geeft invulling aan de wettelijke verplichting en verankert de bestaande uitgangspunten juridisch.

Beslispunten

1. De Verordening inwonersparticipatie, overheidsparticipatie en uitdaagrecht Westervoort 2027 vast te stellen.
2. Kennis te nemen van de evaluatie van participatietrajecten.

Aanleiding
De Wet versterking participatie op decentraal niveau verplicht gemeenten regels vast te leggen over de wijze waarop inwoners worden betrokken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. Ook dient de verordening bepalingen te bevatten over het uitdaagrecht.

Om aan deze wettelijke verplichting te voldoen is een participatieverordening opgesteld. Daarbij is aangesloten bij het bestaande Beleidskader Participatie 2023, zodat de reeds vastgestelde uitgangspunten juridisch worden geborgd.

Planning
De Wet versterking participatie op decentraal niveau verplicht de gemeente uiterlijk 1 januari 2027 een participatieverordening vast te stellen.

Beoogd effect
Met de vaststelling van de participatieverordening:

- voldoet de gemeente Westervoort aan de wettelijke verplichtingen uit de Wet versterking participatie op decentraal niveau;
- worden de bestaande uitgangspunten voor participatie juridisch vastgelegd;
- ontstaat meer duidelijkheid over rollen, verantwoordelijkheden en verwachtingen bij participatieprocessen;
- wordt bijgedragen aan een transparante en zorgvuldige uitvoering van participatie binnen de gemeente.

Argumenten

1.1. Vaststelling van een participatieverordening is wettelijk verplicht

Gemeenten zijn verplicht uiterlijk op 1 januari 2027 een participatieverordening vast te stellen. Met de voorliggende verordening voldoet de gemeente Westervoort aan deze verplichting.

1.2. De verordening sluit aan bij vastgesteld beleid

De uitgangspunten voor participatie zijn al vastgelegd in het Beleidskader Participatie 2023. De verordening introduceert geen nieuwe beleidskeuzes, maar borgt de bestaande uitgangspunten juridisch.

1.3. Een beleidsluwe verordening is doelmatig en passend

De uitgangspunten voor participatie zijn in 2023 tot stand gekomen met betrokkenheid van inwoners, maatschappelijke organisaties, bestuurders en raad. Een nieuw beleidsvormend participatietraject levert daarom naar verwachting weinig aanvullende inzichten op. Gelet op de wettelijke verplichting en de voorgenomen gemeentelijke herindeling is het wenselijk op korte termijn een verordening vast te stellen die aansluit bij het bestaande beleid.

1.4. Evaluaties wijzen vooral op verbeteringen in de uitvoering

Uit evaluaties van participatietrajecten, gesprekken met inwoners en bestuurlijke vertegenwoordigers, de interne medewerkersenquête en bevindingen van de Rekenkamercommissie blijkt dat de belangrijkste verbeterpunten liggen in de toepassing van het bestaande participatiebeleid. Het huidige beleidskader biedt hiervoor voldoende basis.

Een terugkerend aandachtspunt daarbij is het vooraf helder maken van de ruimte voor invloed, de rolverdeling en de verwachtingen binnen participatieprocessen. Duidelijke communicatie over wat inwoners wel en niet kunnen beïnvloeden draagt bij aan transparantie, wederzijds begrip en vertrouwen in het participatieproces. De verordening sluit aan bij dit uitgangspunt.

2.1. De verordening biedt een goede basis voor verdere doorontwikkeling

Met het oog op de voorgenomen herindeling per 1 januari 2029 kan het participatiebeleid in de toekomstige Liemerse gemeente verder worden ontwikkeld. De voorgestelde verordening vormt daarvoor een solide vertrekpunt.

Kanttekeningen

1.1. *Hoewel participatie bij de totstandkoming van de participatieverordening wettelijk niet verplicht is, kan worden beargumenteerd dat aanvullend overleg met inwoners, maatschappelijke organisaties of belangenvertegenwoordigers wenselijk is.*

Een aanvullend participatietraject vraagt extra capaciteit en kan leiden tot vertraging van de besluitvorming. Daarbij geldt dat de inhoudelijke uitgangspunten reeds in 2023 participatief tot stand zijn gekomen en dat de voorliggende verordening deze uitgangspunten hoofdzakelijk juridisch vastlegt.

Financiële paragraaf

De vaststelling en implementatie van de participatieverordening kunnen plaatsvinden binnen de bestaande personele capaciteit en beschikbare budgetten.

De uitwerking van verbeterpunten uit de evaluatie van participatietrajecten kan op termijn mogelijk financiële consequenties hebben. Eventuele aanvullende middelen worden afzonderlijk aan de raad voorgelegd.

Participatie en communicatie
De uitgangspunten voor participatie zijn in 2023 samen met inwoners, maatschappelijke organisaties, bestuurders en raadsleden ontwikkeld en vastgelegd in het Beleidskader Participatie. Voor de voorbereiding van de participatieverordening zijn daarnaast ervaringen betrokken uit evaluaties van participatietrajecten, gesprekken met inwoners en vertegenwoordigers van inwoners, gesprekken met maatschappelijke organisaties, bijeenkomsten in het kader van de herindeling en afstemming met raden, griffiers en andere betrokkenen.
Na vaststelling van de verordening worden inwoners, raad en medewerkers geïnformeerd over de verordening en de wijze waarop deze aansluit bij het bestaande participatiebeleid.

Om de toegankelijkheid van participatiemogelijkheden te vergroten, wordt op de gemeentelijke website ook expliciet aandacht besteed aan de verschillende vormen van participatie. Inwoners kunnen hier informatie vinden over inwonersparticipatie, overheidsparticipatie en het uitdaagrecht.

Duurzaamheid
Het vaststellen van de verordening heeft geen gevolgen voor duurzaamheid.

Intergemeentelijke samenwerking
In het proces om te komen tot de verordening heeft inhoudelijk afstemming plaatsgevonden met gemeente Doesburg en Zevenaar. De verordening in Westervoort is een juridische borging van het al eerder vastgestelde Beleidskader Participatie. In Doesburg en Zevenaar is dit uitgangspunt anders. De gemeenteraden besluiten ieder over de voor hen geldende verordening.

Bijlagen

201744781 - Raadsbesluit Verordening inwonersparticipatie, overheidsparticipatie en uitdaagrecht Westervoort 2027

201744775 – Verordening inwonersparticipatie, overheidsparticipatie en uitdaagrecht Westervoort 2027

201744778 – Evaluatie participatietrajecten
201744777 – Resultaten enquête participatief werken

Westervoort, 14 december 2026.

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort,

M. Sluiter (MA)	Mr. drs. J.M. Vroomen
secretaris	burgemeester